

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/255/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

382/2012. (XI. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. március 29-én előterjesztett **panasza alapján** indult eljárásban a 2012. november 7-én megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. március 29-én telefaxon juttatta el a Testület részére a Hatvani Rendőrkapitányság 2012. március 24-én foganatosított intézkedésével szembeni panaszát. Beadványában a panaszos a következőket adta elő.

Az intézkedés napján hajnali 3 óra környékén a panaszos barátjával B. község határánál, az út mellett két lányra várakozott egy gépjárműben. Elmondása szerint minden ok nélkül rendőrök rontottak rájuk. Nagyjából 8-10 fő őt és barátját földre kényszerítette, fejükhöz fegyvert szorítottak, megbilincseltek, és baseballütővel, gumibottal, valamint vascsővel ütlegelték őket. A panaszos többször elájult. A rendőrök a panaszos autójába beraktak egy lakatot, hogy ráfogjanak egy lopást – a panaszos bővebb információkat a beadványban ennek kapcsán nem közölt. Amikor a rendőröknek ellent akart mondani, annál jobban ütlegelték. A panaszos szerint bántalmazásukhoz a később helyszínre érkező polgárőrök is csatlakoztak.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőrök a panaszost B. községi laktanyába vitték, szintén annak érdekében, hogy egy bizonyos lopás elkövetését ráfognák. A rendőrök a panaszos apjának szerszámos táskájából kiszedték a kulcsokat, hogy úgy tűnjön, mintha ők azzal szerelték volna le a vaskaput, az apja autóját pedig megrongálták. A panaszost és barátját 5 órakor orvoshoz vitték, ahol barátja nem mert mást mondani, csak azt, hogy „elestek”, és ezt mindkettejüknek alá kellett írniuk, különben egész nap verték volna őket. A panaszos elmondása szerint végül annak ellenére is ez történt, hogy a papírokat aláírták. Később bevitték a fogdára, ahol szintén mindent aláírt, mert „már nem volt éssen a sok ütlegeléstől”. A panaszost délután háromkor kellett volna kiengedni, azonban csak este fél 8-kor bocsátották szabadon. A panaszos szerint a szabadon bocsátás időpontját édesanyja tudja igazolni, aki reggeltől estig ott volt a rendőrkapitányságon, de hiába, mivel nem engedték be.

A beadványhoz csatoltan a Testülethez érkezett a Hatvani Rendőrkapitányságon 2012. március 24-én kiállított igazolás, amelyen szerepel, hogy a panaszos 03 óra 14 perctől 15 óra 13 percig volt előállítva a Rendőrkapitányságon.

2) Az előadó testületi tag 2012. április 3-án levélben kereste meg a panaszost, akit a beadvány pontosítására, és arra kért, hogy amennyiben rendelkezésére áll bármilyen orvosi dokumentum, amely az intézkedés következtében szerzett sérülései igazolására alkalmas, juttassa el a Testület részére. Tekintettel arra, hogy a panaszos utalt rá, hogy édesanyja igazolni tudja előállításának időtartamát, az előadó testületi tag tanúkénti meghallgatása érdekében kérte a panaszost, hogy egyúttal édesanyja elérhetőségeit is szíveskedjen a Testület tudomására hozni, illetve megkísérelte nyilatkoztatni a panaszbeadvány esetleges áttételéhez való hozzájárulásáról.

A panaszos a Testület részére eljuttatott válaszában kifejtette, hogy a rendőrök vádja szerint ő a laktanyába ment lopni. A panaszos megismételte, hogy ők barátjával csak két lányt vártak az út szélén, amikor minden ok nélkül rendőrök jöttek oda, hátrabilincseltek karjukat, és ütlegelni kezdték őket. Gépjárművébe a rendőrök azért tették be a lakatot, hogy úgy tűnjön, mintha a panaszos vette volna le azt a B. községi laktanya kapujáról. A panaszos úgy véli, több mint 12 órán keresztül kényszervallatták – arra akarták kényszeríteni, hogy ismerje be a lopást, és írja alá, hogy csak elesett.

3) A Testület munkatársa a panaszos válaszában kézhezvételekor telefonon kereste meg a panaszost az általa nem közölt információk tisztázása érdekében. A panaszos a Testület munkatársát tájékoztatta, hogy édesanyja lakcíme megegyezik a Testület részére sajátjaként megadott postacímmel. A panaszos kérdésre úgy nyilatkozott, hogy tiltakozik panaszának az intézkedést fogyanatosító rendőri szervhez való áttétele ellen. A Testület munkatársa ismételtén felhívta a panaszost a rendelkezésére álló láttelepek megküldésére, melyek eljuttatására a panaszos ígéretet tett.

4) A panaszos 2012. május 3-án faxon újabb iratokat küldött a Testületnek. A küldeményben két dokumentum érkezett: a védő kirendeléséről szóló, valamint a lefoglalás megszüntetéséről szóló határozat.

a) Az intézkedés napján kelt, védő kirendeléséről szóló határozat szerint a panaszos részére a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés b/5. pontja szerint minősülő, dolog elleni erőszakkal kisebb értékű színesfémre, annak ötvözetére, vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra

elkövetett lopás büntettének megalapozott gyanúja miatt merült fel ügyvéd kirendelésének szükségessége, a Be. 48. §-ának (1) bekezdése alapján.

A határozat indokolása szerint B. Község Önkormányzata feljelentése alapján indult büntetőeljárás a panaszos és társa ellen, akik 2012. március 24-én 3 óra 14 perc körüli időben a község külterületén lévő volt honvédségi laktanya területéről vashulladékot próbáltak meg eltulajdonítani. A veszélyeztetett érték a 20.000 forintot meghaladta, de a 200.000 forintot nem. A közölt tájékoztatás szerint az ügyben gyorsított bírósági eljárásra kerül sor, melynek időpontját a későbbiekben fogják kijelölni.

b) A lefoglalás megszüntetéséről a Hatvani Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának Nyomozó Alosztálya hozott határozatot, 2012. március 26-án. A határozat szerint a dolog elleni erőszakkal kisebb értékre elkövetett lopás büntettének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőügyben lefoglalták a panaszos Lada típusú gépkocsiját, a hozzátartozó slusszkulccsal, és forgalmi engedéllyel. A jármű tulajdonosa a panaszos.

A határozat az érintett értékek lefoglalását – a biztosítási intézkedés egyidejű feloldása mellett – a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 155. § (1) bekezdésének első fordulata alapján megszüntette, és a dolgok kiadását a panaszos részére elrendelte.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Hatvani Rendőrkapitányság vezetője 2012. május 16-án az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetője részére címzett levelében számolt be az intézkedés napján történt eseményekről.

2012. márciusának közepén egy B. községi székhelyű körzeti megbízott r. főtörzssászlós polgárőroktól információt kapott arról, hogy ismeretlen személyek egy kék színű Lada típusú gépkocsival a faluban hulladék fémért házalnak, illetve a jelenleg önkormányzati felügyelet alatt álló laktanya körül is megjelentek.

2012. március 23-án az esti órákban a r. főtörzssászlós lakásán látogatást tett a B. községi Önkormányzat karbantartója, aki jelezte, hogy ismét bementek a laktanya területére, és onnan egy fémszerkezetű ajtót, valamint egyéb dolgokat is eltulajdonítottak. A fenti okok miatt a körzeti megbízott úgy döntött, hogy figyelő szolgálatba helyezi magát, melyhez a B. községi Polgárőrség segítségét kérte. 2012. március 24-én 2 órakor négy fő polgárőr a számukra rendszeresített polgárőr egyenruhában, míg a r. főtörzssászlós bevetési öltözetben és a rendszeresített kényszerítő eszközökkel, valamint lőfegyverrel felszerelve indult a figyelő szolgálat teljesítésére. A figyelő szolgálat jogalapja a B. községi Önkormányzat sérelmére a volt HM laktanyából a közelmúltban sorozatosan elkövetett lopások felderítése, valamint a további lopások megakadályozása volt, célja pedig az elkövetők tettenérése.

Amikor Z. A. és a panaszos, T. városi lakosok a bekerített laktanya területére gépkocsijukkal behajtottak, és a sötétben megvilágították a r. főtörzssászlóst, ő előjött a megfigyelési helyről.

A lakott területen kívüli, kivilágítatlan laktanyában a rendőr éjjel, sötétben, az intézkedés megkezdése előtt nem volt tisztában sem a helyszínre érkezők számával, sem az egyéb körülményekkel, amelyek esetleg mások, vagy a saját testi épségét veszélyeztethették volna, így szolgálati lőfegyverét tűzkész állapotban fogta kezében, és határozottan utasította a panaszost és társát, hogy feküdjenek arccal a földre és kezüket tegyék hátra. Az intézkedés alá vont személyek a r. főtörzszászlós utasításának megfelelően jártak el, ellenállást nem tanúsítottak. Mindkét személlyel szemben bilincset alkalmaztak a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (1) bekezdésének b) és c) pontja szerint, a rendőrt segítő személy megtámadása, illetve az elfogott személy szökésének megakadályozása céljából.

Az elfogott és megbilincselte személyek az intézkedés foganatosítása során ellenállást nem tanúsítottak. A panaszos társa a földön fekvve, ruházatátvizsgálás során közölte a r. főtörzszászlóssal, hogy epilepsziás, és nyomban elkezdett epilepsziás rohamot színlelni, melynek következtében arcán horzsolásos sérüléseket szenvedett. Ekkor a helyszínen értesítették a mentőket, akik rendőri jelenlét mellett beszállították a H. városi Kórházba. Mivel a panaszos homlokán és arcán is látszott friss horzsolás, őt is odakísérték.

A r. főtörzszászlós a panaszos tulajdonát képező, ibolyakék színű Lada gépkocsi vezetőülése alatt egy levágott lakatot talált. A szemle eredményét jegyzőkönyvben rögzítették, és a lakatot a gépjárművel együtt a bűnügyi technikus lefoglalta, majd a rendőrség hivatalos tároló telepére elszállította. A kapitányságvezető kijelentette, hogy hatóságának nincs tudomása arról, hogy a panaszos autója bármilyen okból megsérült volna. Erre vonatkozó adat nem merült fel az eljárás során, és a rendelkezésre álló fényképfelvételeken sem látszik semmilyen sérülés.

A panaszos és társa arcán talált friss horzsolásos sebekről észlelésük után azonnal fényképfelvételek készültek. A sérülésekről készült orvosi látleteket a kapitányságvezető csatolta a Testület részére.

A panaszos és társa az orvosi vizsgálat után az előállító helyiségbe kerültek, a 10-es és 11-es fogdakönyvi bejegyzéssel. Az előállítás után szükséges igazolást, nyilatkozatokat, tájékoztatókat a megszokott normál körülmények között, az előállított személyek jogaira vonatkozó tájékoztatás után töltötték ki és írták alá.

A panaszos személyes szabadságát tettenérésének pillanatától, hajnali 3 óra 14 perctől korlátozták. A panaszos társát 15 óra 10 perckor bocsátották szabadon, a panaszost pedig 15 óra 13 perckor, a törvényes időtartamon belül. A kapitányságvezető a személyes szabadságot korlátozó intézkedés időtartamának meghosszabbításáról készített rendelvényt szintén leveléhez csatolta.

A panaszos édesanyját reggel 7 órakor értesítették fia elfogásáról. Mivel március 24-e szombati napra esett, amely bedolgozott munkanap, hivatali munkarenddel, a kapitányság főbejárata minden állampolgár számára, mindvégig nyitva volt a szóban forgó időtartamban. A kapitányságvezető ennek okán kizártnak tartja, hogy a panaszos édesanyjának mindvégig a kapitányság előtt kellett volna várakozni.

Levele zárásaként a kapitányságvezető úgy nyilatkozott, hogy az ügyben tett intézkedéseket és a keletkezett iratokat megvizsgálva nem tudott olyan álláspontra helyezkedni, hogy akár a rendőri munkát segítő polgárőrök, akár az intézkedő rendőr törvényteleniséget vagy szakszerűtlenséget követtek volna el.

2) Az intézkedést foganatosító r. főtörzszászlós 2012. május 14-én jelentésben számolt be a történetek részleteiről.

A r. főtörzszászlóst 2012. március 23-án 18 óra körüli időben, otthonában kereste fel B. Község Önkormányzatának karbantartója. A karbantartó azt hozta a r. főtörzszászlós tudomására, hogy az éjszaka folyamán ismeretlen személyek a laktanya főbejárata melletti kerítést megrongálták, és levágták a laktanya főbejárati kapujáról a lakatot, majd oda bementek és eltulajdonítottak két db 150*205 cm nagyságú, kívül kék, belül fehér színű vasajtót. Az ajtó üvegezett volt, de az üveg már nem volt benne. Azt, hogy ezen túlmenően mit tulajdonítottak még el, nem lehetett megállapítani, mert besötétedett. A laktanya szemrevételezése során a kerítés sértetlen állapotúnak tűnt.

Mivel újabb lopás történt a laktanyában, a r. főtörzszászlós úgy döntött, hogy a B. községi Polgárőr Egyesület 4 tagjával figyelő szolgálatot fog ellátni. A r. főtörzszászlós a figyelő szolgálat végrehajtása során bevetési öltözetben volt, és szolgálati felszerelése részeként fegyver, bilincs, könnygázszóró palack és rendőrbot is volt nála. A polgárőröknél kényszerítő eszközök nem voltak, és a rendszeresített polgárőrség feliratú, sötétkék egyenruhát viselték.

A r. főtörzszászlós éjjel 2 órakor kezdte meg a figyelő szolgálatot. Társaival a laktanyát a TSZ irányából gyalogosan közelítette meg. A laktanya megközelítése során a sertéstelep magasságában a r. főtörzszászlós arra lett figyelmes, hogy a laktanya T. út felőli oldalánál világítás látszik. A laktanya bejáratánál csövek összeütését lehetett hallani. A lámpafényt és a zajokat a polgárőrök is észlelték. Amikor a laktanya bejáratához értek, a lakat nélküli nagykapun bementek, és újra hallották a fémek összeütődéséből származó zajokat. A zaj irányába haladtak, de a sötétben semmit sem láttak. A laktanya ügyeletes tiszt szobáját figyelőhelyként elfoglalták, és ott várakoztak. A r. főtörzszászlós a laktanya belseje felé eső oldalon helyezkedett el, míg a polgárőrök mögötte a folyosón. A várakozás alatt a laktanya legénységi épületének vége felől és a T. oldali kerítés felől ismét hallották a zajokat. A fémes ütődések elhalkulása után olyan csattogó hangot lehetett hallani, mint amikor drótot vágnak el. A zajokból arra lehetett következtetni, hogy valaki valamilyen dróthálót húz ki, majd a különféle zajok percekig váltakozva voltak hallhatóak. Kisvártatva egy tehergépkocsi állt meg a főút mellett, mire a zajok is abba maradtak. Nagyjából két perc elteltével egy gépkocsi érkezett, felvillantotta lámpáját, majd lekapcsolt lámpával megállt a laktanya bejárata előtt. A jármű utasai kiszálltak, bejöttek a kapun, és be is csukták maguk mögött. Egy darabig csak figyeltek, majd egy lámpával bevilágították a laktanya bejárati területét mindkét oldalról. Amikor a r. főtörzszászlósra vetült a fénypászma, ő hangosan és érthetően közölte velük, hogy Rendőrség, és felszólította őket, hogy feküdjenek le a földre. Mivel az intézkedés során támadástól lehetett tartani, a lőfegyver tűzkész állapotban a r. főtörzszászlós kezében volt. A két férfi a felszólításnak eleget téve a földre feküdt, ahol két polgárőr biztosította őket a szökés és a támadás megakadályozása érdekében. Eközben a r. törzszászlós a gépkocsihoz ment a másik két polgárőrrel, azonban ott nem talált senki mást.

A r. főtörzszászlós az elfogott személyekhez visszament, és külön-külön közölte velük, hogy bűncselekmény elkövetése miatt intézkedik velük szemben, és meg fogja bilincselni őket. A panaszt felszólította kezeinek hátra tételére, és szalagbilincs használatával megbilincselte.

A r. főtörzszászlós az elkövetőket 3 óra 14 perckor érte tetten, melynek tényét közölte az ügyelet vezetőjével, és egyben segítséget kért az intézkedéshez, mivel alappal lehetett arra számítani, hogy többen is vannak a laktanya területén.

Az elfogáskor a panaszos arcának bal oldalán, szeme felett már látható volt egy sérülés, míg társának a szája sérült meg. A r. főtörzszászlós a sérüléseket fényképen rögzítette. Elfogásakor a panaszos társa Polgárőrség feliratú sapkát viselt.

A helyszínre később egy r. főtörzsőrmeister, és két r. őrmester érkezett, akiknek segítségével a r. főtörzszászlós megkezdte a panaszos és társa ruházatának átvizsgálását. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a panaszos társa nem csak egy Polgárőrség feliratú sapkával rendelkezett, hanem az ún. Nemzetőrség igazolványát és jelvényét is magával hozta.

A ruházatátvizsgálás után a panaszos társa közölte, hogy epilepsziás, és elkezdett rángatózni, ezért a r. főtörzszászlós mentőt kért hozzá az ügyeleten keresztül. A panaszt a mentők a H. városi kórházba szállították, ahova az egyik r. őrmester el is kísérte.

Miután a panaszos társát elszállították, a panaszos a r. főtörzszászlóssal közölte, hogy azért mentek be a laktanyába, mert a tegnapi napon egy fehér színű Suzukit láttak bent a laktanya területén, és „meg akarták ijeszteni”. Miután a kapuhoz értek, és látták, hogy a kapu zárva van, a panaszos a lakatot levágta. Amikor a laktanyába bementek, a Suzukit már nem találták, mivel az a laktanya hátsó kijáratán kihajtott. Az intézkedés napján a panaszos és társa ismét látták a járművet a laktanyában, ezért mentek be.

A r. főtörzszászlós megjegyezte, hogy a hátsó kaput korábban eltulajdonították, és az önkormányzat a kapu helyét belülről felárkoltatta, valamint a kapu helyét folyamatos drótkerítéssel lezáratta, hogy oda illetéktelen személyek ne tudjanak bemenni.

A r. főtörzszászlós a panaszos gépjárművét kívülről vizsgálta át, és abban az intézkedés biztonságos fogatosítására veszélyes eszközt nem látott. A panaszos kérésre megmutatta, hogy hová akartak menni, és a legénységi épület első bejáratánál rámutatott egy előkészített mosdó-konzolra. A laktanya előző napi ellenőrzése során a konzol még nem volt ott, azt az este folyamán rakták oda. Miután a panaszos megmutatta a konzolokat, elindult a másik bejárat felé, ott megállt, és közölte, hogy nem ő vitte el onnan az ajtót. A r. főtörzszászlós elmondta, hogy arról a helyről, ahol a panaszos megállt, nem lehetett látni, hogy hiányoznak az ajtók. Az ajtók eltűnéséről csak az tudhatott, aki azokat onnan elvitte. A panaszos végül közölte, hogy úgysem fog semmit beismerni.

Miután a gépjárműhöz visszamentek, a r. főtörzszászlós azt a panaszos jelenlétében kinyitotta. A gépjármű átvizsgálása során a vezető ülés alatt egy lakatot talált, melynek kapcsán a panaszos elmondta, hogy a lakat nem az övé, az a laktanya lakatja, majd rögtön megpróbálta helyesbíteni az elhangzottakat, és érthetetlen magyarázkodásba kezdett. A lakat feltalálási helyéről fényképfelvétel készült. A csomagtérben, valamint a tetőcsomagtartón olyan festék

maradványait találták, mint amivel a laktanya ajtaját, és egyéb fémeszközöket lefestették, és előkerült 2 db kés is.

A gépjármű átvizsgálása után a járőrök a panaszost is beszállították az orvosi ügyeletre, hogy a fején lévő sérülést elláthassák. Az orvosi vizsgálat végeztével a panaszost és társát a Hatvani Rendőrkapitányságra állították elő. Az előállítását a járőrök hajtották végre, akik a használt kényszerítő eszközről, valamint a személyes szabadság korlátozásáról jelentést készítettek.

A r. főtörzssászlós arról is beszámolt, hogy amikor a nap kezdett felkelni, és már lehetett látni, akkor észlelték, hogy a panaszos és társa a T. út felőli kerítést két helyen kibontották. Az első helyen egy kb. 20-30 méteres szakaszon bontották fel a kerítést, és nagyjából 50 cm-es darabokra vágták össze a kerítés szögesdrótját. A másik helyen, a laktanya B. felőli oldalának sarkától mintegy 100 méterre a kerítést lebontották és lefektették az útra.

A r. főtörzssászlós jelentésében részletesen felsorolta, hogy az elkövetők pontosan milyen tárgyakat rongáltak meg a laktanyában, a jogtalan eltulajdonítás célzatával. A járőr a szemle befejezése után a panaszos személygépkocsiját az E. Kft.-nek átadta. A Kft. képviselője a kulcsokat átvette, majd a személygépkocsit beindította, és kitolatott a kapun. Néhány méterrel később a gépkocsi megállt, és nem indult el, ezért végül egy trélerre kellett felvontatni. A helyszíni szemlét egy bűnügyi technikus is mindvégig figyelemmel kísérte.

A jelentések elkészítése után a r. főtörzssászlós a gyanúsítottak kihallgatásába is besegített. A kapitányságon a panaszos társa elmondta, hogy a panaszossal lopni jöttek a laktanyába, mivel neki egy a községben Atya néven ismert személy azt mondta, hogy nyugodtan lehet innen lopni, ő is ide szokott járni.

A r. főtörzssászlós 2012. március 24-én is készített jelentést a történetekről, amely azonban a fentiekben ismertetetteknél kisebb részletességgel ismerteti az intézkedést.

3) Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról 2012. március 24-én készült jelentés szerint a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése szerint, mint személyi szabadságában korlátozott személyt, átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, miután szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték, elfogták.

A panaszossal szemben az Rtv. 48. § b) és c) pontja alapján, támadás és szökés megakadályozása érdekében bilincset alkalmaztak, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdésének b) pontja szerint, a „kezek előre, illetve hátra bilincselésével”. A panaszos 04 óra 00 perctől 06 óra 15 percig volt megbilincselve.

A jelentés szerint a rendőri intézkedés során sérülés keletkezett, a panaszos orvosi ellátásban részesült. A kényszerítő eszköz alkalmazása során anyagi kár nem keletkezett.

A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerinti jogával élni kívánt, hozzátartozója kiértesítését kérte. A megjelölt hozzátartozó neve és elérhetőségei a jelentésben szerepelnek.

A jelentéshez mellékelt parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedések foganatosítása jogszerű és szakszerű volt, és a kényszerítő eszköz alkalmazásának feltételei fennálltak. Az ügyeletes tiszt úgy találta, hogy az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányosság kritériuma teljesült.

4) A panaszos részére az előállítás időtartamáról igazolást állítottak ki. Az igazoláson szerepel, hogy a panaszos 2012. március 24-én 03 óra 14 perctől 15 óra 13 percig tartózkodott a Hatvani Rendőrkapitányságon. Az igazoláson szerepel az Rtv. 92. §-ától 93/B. §-áig terjedő kivonata, valamint az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosának címe.

A panaszost hozzátartozójának értesítéséről külön nyilatkoztatták. A nyilatkozaton rögzítették, hogy a jelentésben is említett hozzátartozó kiértesítése 07 óra 00 perckor megtörtént. A panaszos a kiértesítés tényén túl a nyilatkozaton aláírásával ismerte el, hogy az intézkedés várható időtartamáról felvilágosítást kapott.

5) A Hatvani Rendőrkapitányság vezetője 2012. március 24-én rendelvényt állított ki a személyi szabadságot korlátozó intézkedés időtartamának meghosszabbításáról. A panaszos előállításának időtartamát a kapitányságvezető az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése alapján 2012. március 24-én 11 óra 14 perctől 15 óra 14 percig meghosszabbította. Az előállítás időtartamának meghosszabbítását a kapitányságvezető halaszthatatlan nyomozati cselekmények elvégzésével indokolta.

6) Az intézkedés napján, hajnali 5 óra 4 perckor a panaszost a H. városi A. Kórház általános traumatológiai ambulanciáján vizsgálták. Az orvosi vélemény szerint a panaszos fején zúzódást szenvedett, melynek gyógytartama 8 napon belüli.

A vizsgálat eredményeit a vizsgálatot végző orvos leletben rögzítette. Az anamnézis szerint a panaszos hajnalban, kb. három órakor a B. községi laktanyában lopás közben, futva elesett, fejét megütötte. Eszméletvesztése nem volt, szédülés, hányás, hányinger nincs. Homlokán mindkét oldalon 2 cm-es felületes hámsérülés, arca jobb oldalán 4 cm-es horzsolás keletkezett. Ellátás közben a panaszos öklendezni kezdett, melyet azzal indokolt, hogy nem evett. Az orvos a sérülések ecsetelését javasolta.

Az ambulancián röntgenfelvétel készült, a panaszos koponyáján törés nem volt látható. Kontrollt panasz (fokozódó fejfájás, szédülés, hányinger, végtagzsibbadás, illetve aluszékonyság) esetére rendelt a vizsgálatot végző orvos.

7) A Hatvani Rendőrkapitányság Közrendvédelmi- és Közlekedésrendészeti Osztályán az intézkedés napján, reggel 9 óra 1 perckor jegyzőkönyv készült J. I., B. községi lakos az ügy tárgyában megtett feljelentéséről.

J. I., B. Község Polgármesteri Hivatalának nevében tett feljelentést ismeretlen tettes ellen. A feljelentő beszámolt róla, hogy a jegyzőkönyv keltét megelőző napon a laktanya területét ellenőrizték. Az ellenőrzés időpontjában a laktanya bejáratának kapujáról a lakat már hiányzott, azonban egyéb rendellenességet nem tapasztaltak. J. I. elmondása szerint a rendőrség és a polgárőrség közös figyelő őrzésén – melyen maga is részt vett – két személyt fogtak el, akik 130 méteren lebontották a kerítést, elvágták a szögesdrótot, leszerelték a szögesdrót tartóit és az egyik kiskaput, az egyik mosdóhelyiségből pedig összeszedték a

vízvezetékcsöveket és a mosdó-tartó konzolokat. A lopással összesen kb. 150.000 Ft., a rongálással pedig nagyjából 250.000 Ft. kárt okoztak. A lopási kár megtérült, mivel a bűncselekmény elkövetői végül nem tudtak eltulajdonítani semmit. J. I, az ügyvel kapcsolatban egyebet elmondani nem tudott.

8) Az intézkedés napján a Hatvani Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztálya a laktanyában szemlét folytatott le, a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt folyamatban lévő eljárásban.

A jegyzőkönyv a bűncselekménnyel okozott károkat vette számba. A panaszbeadványban foglaltak kapcsán releváns, hogy a szemlét a panaszos személygépkocsijára is kiterjesztették. A gépkocsi átvizsgálására azért került sor, mert feltételezhető volt, hogy olyan eszközök lehettek a kocsiiban, amelyek bizonyítékként felhasználhatók, illetve testi épség veszélyeztetésére alkalmasak. Az átvizsgálás során a csomagtartóban egy fa nyelű 10 cm-es pengehosszúságú, és egy 9 cm-es kést, az utastér átvizsgálása során pedig a vezető oldali ülés alatt egy lefeszített lakatot találtak. A feltalálásról fényképfelvételek készültek. A késeket közbiztonságra különösen veszélyes eszköz lefoglalási jegyzőkönyvön foglalták le. A személygépkocsit lefoglalták és az abasári telepre szállították.

A szemle jegyzőkönyvéhez csatolt helyszínrajz a panaszügy megítélése szempontjából releváns információkat nem tartalmaz. A fényképmelléklet kisméretű, fekete-fehér, nyomtatott fényképekből áll. A fényképek egy részén a panaszos gépjárműve látható kívülről, illetve a motorról is készültek felvételek. A panaszos gépjárművén rongálás nyomai nem látszanak, azonban a jármű belsejét nem rögzítették.

9) A dokumentumokhoz csatoltan négy darab fekete-fehér, az intézkedés helyszínén készült nyomtatott fényképfelvétel is a Testülethez érkezett. Az első felvételen a földön fekvő panaszos, és társa látható. A panaszos társának láthatólag vérzik a szája, a panaszos bal halántékán pedig egy hosszúkás alakú, enyhe zúzódás vehető ki. A képen mindkét férfi karja hátra van bilincselve, a panaszosé gyorskötözővel. A második felvételen csak a panaszos látható, az első képen láthatóakkal megegyező pozícióban. A harmadik felvétel a panaszos társának nemzetőr-igazolványáról, valamint a tárcájában hordott nemzetőrség-logóval ellátott névjegyeiről készült, a negyedik, igen elmosódott képen pedig egy hátrabilincselte kezű, álló alak látható – az azonban nem vehető ki, hogy a panaszosról, vagy társáról van-e szó.

III.

2012. április 27-én kelt levelében az előadó testületi tag a panaszos édesanyjának is kérdéseket tett fel a fiával szemben fogantatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszos édesanyja elmondta, hogy 2012. március 24-én reggel 7 órakor telefonon keresték a Hatvani Rendőrkapitányságról. A rendőrkapitányság munkatársa a panaszos édesanyját arra kérte, hogy fájjon be a rendőrkapitányságra, mivel fiát lopás gyanúja miatt bevitték. M. L.-né azonnal elindult H. városba gépjárművével, és reggel 8 óra 15 perckor ért oda. A kapitányságon jelezte, hogy látni szeretné fiát. M. L.-nével a rendőrkapitányságon közölték, hogy fia nagykorú és tart a kihallgatás, úgyhogy menjen és sétáljon egyet a városban. A panaszos édesanyja el is ment, azonban amikor kb. 1 óra múlva visszament a kapitányságra,

ismételten úgy tájékoztatták, hogy a kihallgatás még mindig tart. M. L.-né szerette volna a kihallgatás végét az aulában megvárni, de azt mondták, hogy erre nincs lehetőség, csak az utcán várakozhat. A nő leült a rendőrkapitánysággal szemközti padra, és tovább várakozott. Délután egy óra környékén becsöngetett az épületbe, mivel bezárták a kaput miután kiment, és kérdezte, hogy meddig tart még a kihallgatás, elmondása szerint azonban egyszerűen „lerázták”. M. L.-né elmondása szerint este 6 órára lett igazán ideges. Fia ekkor kijött az épületből, de a kaput nem nyitották ki. A panaszos sántított, három sérülés volt a fején és látszott rajta, hogy megverték. M. L.-né ordítva kérdezte a rendőröket, hogy mit csináltak a fiával, illetve, hogy nem szégyellik-e magukat. Amikor a panaszos édesanyja figyelmeztette a rendőröket, hogy ne hogy hozzá merjenek nyúlni még egyszer, az egyik rendőr még vissza is kérdezett, hogy miért, akkor mi lesz.

A panaszost visszahívták, hogy menjen vissza aláírni valamit. Édesanyja kérte, hogy ne menjen, a panaszos azonban engedelmeskedett a rendőröknek. M. L.-né legközelebb fél óra múlva csöngetett be érte a kapitányságra, és felhívta a rendőrök figyelmét, hogy reggel óta itt várakozik. Erre megkérdezték tőle, hogy ki mondta neki, hogy reggel óta ott legyen, illetve tájékoztatták, hogy fiát negyed óráig még biztosan nem engedik ki. M. L.-né erre közölte, hogy ez sok, mire a rendőr visszavágott, hogy „akkor fél óra!”. A felek között vita alakult ki, majd a fél órából végül egy óra lett. M. L.-né elmondta, hogy a rendőrök úgy beszéltek vele, mint egy kutyával, és valóban fél 8-kor engedték ki fiát, ellentétben az igazoláson szereplő időponttal. M. L.-né elmondta, hogy fián a hegek máig látszanak, a rendőrök pedig úgy megverték, hogy azt hitte, nem éli túl.

IV.

Mivel a panaszos beadványában a rendőrség eljárása mellett a polgárőrök magatartásával kapcsolatosan is sérelmeket fogalmazott meg, a Testület mindenekelőtt az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján saját hatáskörét vonta vizsgálat alá.

A hivatkozott rendelkezés szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést fogyanatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fentiek ismeretében leszögezhető, hogy a Testület vizsgálatát kizárólag rendőri szervek, rendőrként szolgálatot teljesítő személyek fellépésére terjesztheti ki.

A polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. törvény 24. §-ának (1) bekezdése a polgárőri szolgálat ellátásával összefüggő szolgálati és etikai szabályszegés esetére biztosítja a panasz lehetőségét, melyről ugyanezen szakasz (4) bekezdése értelmében, az Országos Polgárőr Szövetség etikai bizottsága dönt.

A fentiek alapján a Testület a panaszos polgárőrökkel kapcsolatos sérelmei tekintetében hatáskörének hiányát állapította meg.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint az abból levezetett testi épséghez való jogát, IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát – az alábbiak szerint.

1) A panaszos beszámolt róla, hogy az intézkedés napján, hajnali 3 óra környékén barátjával B. község határánál várakoztak egy gépjárműben, amikor minden ok nélkül rendőrök rontottak rájuk. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a fogdára is bevitték.

A panaszos sérelmeivel összefüggésben a Testület elsőként a rendőri intézkedés jogalapját vizsgálta.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni, vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Az Rtv. intézkedés idején hatályos 29. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja a rendőr kötelezettségévé teszi, hogy elfogja és az illetékes hatóság elé állítsa azt a személyt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A rendőrségről a Testülethez érkezett iratok a panaszos előadásához kevés ponton kapcsolódnak. Az intézkedést foganatosító r. főörzsmester jelentésében leírta, hogy az intézkedést megelőző napon, a község önkormányzatának karbantartója tudomására hozta, hogy éjszaka ismeretlen személyek a laktanya főbejárata melletti kerítést megrongálták, levágták a laktanya főbejárati kapujáról a lakatot, majd oda bementek és eltulajdonítottak két db 150*205 cm nagyságú vasajtót. Sötét volt, ezért a pontos károkat nem lehetett felmérni. A

Hatvani Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint a körzeti megbizottat a r. főörzsászlós arról is informálta, hogy a közelmúltban ismeretlen személyek egy kék színű Lada típusú gépkocsival a faluban hulladék fémért házaltak, illetve az önkormányzati felügyelet alatt álló laktanya körül is megjelentek. Mivel újabb lopás történt a laktanyában, a r. főörzsászlós úgy döntött, hogy a B. városi Polgárőr Egyesület 4 tagjával figyelő szolgálatot fog ellátni. A r. főörzsászlós társaival gyalogosan közelítette meg a laktanyát, és éjjel 2 órakor megkezdte figyelő szolgálatát. A laktanyából folyamatosan zajok hallatszottak, és T. út felőli oldalánál világítás is látszott. A helyszínre egy tehergépkocsi is érkezett, majd nagyjából két perc elteltével egy gépkocsi is megjelent. A gépjármű vezetője a lámpákat felvillantotta, majd lekapcsolt lámpával megállt a laktanya bejáratánál. A jármű utasai kiszálltak, bejöttek a kapun, és be is csukták maguk mögött. Egy darabig csak figyeltek, majd egy lámpával bevilágították a laktanya bejárat területét mindkét oldalról. Amikor a r. főörzsászlósra vetült a fénypászma, ő hangosan és érthetően közölte velük, hogy Rendőrség, és felszólította őket, hogy fekdjenek le a földre.

A rendőrkapitányság egyöntetű álláspontja szerint a panaszost szándékos bűncselekmény elkövetésén érték tetten. Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról 2012. március 24-én készült jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták és az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták.

Az intézkedés napján a Hatvani Rendőrkapitányság Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Osztálya a laktanyában szemlét folytatott le, a Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (2) bekezdés I. fordulata szerint minősülő kisebb értékre elkövetett lopás vétségének megalapozott gyanúja miatt megindult eljárásban. A jegyzőkönyv a bűncselekménnyel okozott károkat számba vette.

A rendőrkapitányság álláspontja a rendőri intézkedés mibenlétét illetően is gyökeresen ellentmond a panaszos által előadottnak. Beadványában a panaszos azt állította, hogy ő és barátja a rendőri intézkedésre semmiféle okot nem adott, a rendőrök minden ok nélkül szabályosan „rájuk rontottak”. A rendőrkapitányságról érkezett iratok tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, és mivel bűncselekmény elkövetésén érték tetten, az Rtv. 33. §-ának (1) a) pontja alapján elfogták.

A fentiek fényében a Testület feladata elsőként annak megítélése volt, hogy a panasz tárgyú szolgáló ügyben bűncselekmény elkövetésének a rendőrségi fellépéshez szükséges fokú gyanúját a körülmények megalapozták-e.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint – a bűncselekmény megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálnia kell azt, hogy a bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Abban az esetben ugyanis, ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény alapvető értékelését akkor, amikor a rendőrség jogalapként szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A konkrét ügy valamennyi körülményét figyelembe véve a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy a rendőrkapitányság plauzabilis magyarázatát adta a rendőri intézkedés indokának. A panaszos beadványában felvázolt szituáció, miszerint a panaszos és barátja hajnali 3 órakor, a község határánál hölgyszerűsekre várahoztak, amikor mindenfajta

előzmény nélkül rendőrök rontottak rájuk, a Testület határozott álláspontja szerint az életszerűséget teljesen nélkülözi. Véleményének kialakításában a Testületet nagyban befolyásolta a rendőri jelentés kimerítő részletessége és plasztikussága, valamint a panaszos igen homályos, igazolható momentumokat egyáltalán nem tartalmazó beszámolója közötti ellentét.

A község Polgármesteri Hivatalának nevében megtett feljelentésében foglalt állítások a panaszos elmondásával szemben, szintén a rendőrkapitányság álláspontját támasztották alá. J. I. beszámolt róla, hogy az ellenőrzés során elfogott két férfi a laktanya területére behatolt, és ott jelentős károkat okozott.

A fentiek alapján az intézkedés indokát illetően a Testület a panaszbeadványban foglaltakkal szemben a r. főörzszászlós jelentésében rögzítetteket fogadta el valósnak.

A jelentésben kifejtett körülmények alapján a Testület szerint a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének minimális gyanúja, valamint az Rtv. 13. §-a alapján a rendőri intézkedési kötelezettség mindenképpen fennállt, mivel a panaszos cselekménye a közrendet egyértelműen veszélyeztette.

Erre való tekintettel a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát az igazoltatás nem sértette.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, ezért a Testület itt is a 265/2011. (IX. 14.) számú állásfoglalásában elvégzett fogalomértelmezést követi. Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból az derül ki, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Az intézkedő rendőr szempontjából nézve az eseménysort, a helyszínen – mind az önkormányzat karbantartójának tájékoztatása, mind a tapasztalt zajok alapján – fémtolvajok tevékenykedtek. Figyelő szolgálata alatt r. főörzszászlós fémcsövek koccanásának zaját és drótvágás hangját hallotta, amely valószínűsítette, hogy a bűncselekmény elkövetése az intézkedés megkezdését megelőzően is folyamatban volt. A r. főörzszászlós tájékoztatása szerint a panaszos gépjárművének lámpáját felvillantotta, amellyel a laktanyában tartózkodó elkövetőknek jelezte megérkezését. A panaszos a járműből kiszállt, a laktanya kapuján bement, és azt be is csukta maga után.

Álláspontjának kialakításakor a Testület mérlegelte azt a kérdést, hogy mennyiben várható el egy éjszaka, egyedül, több személlyel szemben intézkedő rendőrtől, hogy a helyszínen bűnelkövetőként azonosított személyek cselekvőségét nagyfokú bizonyossággal értékelje. A Testület ehelyütt ismét utal rá, hogy töretlen gyakorlata szerint a bűncselekmény elkövetése gyanújának megítélésekor megelégszik az elkövetés minimális gyanújának igazolhatóságával. Ebből kiindulva Testület úgy találta, hogy a r. főörzszászlós tettenérésre utaló feltevése nem

volt nyilvánvalóan megalapozatlan. Jelen ügy sajátos körülményeire való figyelemmel, a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy az intézkedő rendőrnek nem állt módjában a helyszínen pontosan feltárni, hogy milyen kapcsolatban álltak egymással a laktanyában tevékenykedő, a hangok alapján feltehetően a lopás bűncselekményét éppen megvalósító személyek a helyszínre érkező – nekik fényjelzést leadó, és az önkormányzat által kezelt, lezárt laktanyába éjjel behatoló – panaszossal.

Mindezek alapján – tekintetbe véve, hogy tettenérés esetében az Rtv. nem ad lehetőséget a mérlegelésre – a Testület megállapította, hogy a panaszos elfogására és előállítására jogszerűen került sor, ezért a panaszos a személyes szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

2) Ezt követően a Testület a panaszos előállításának időtartamával foglalkozott.

A panaszos beadványához csatolta az előállításának időtartamáról kiállított igazolást, melyen szerepel, hogy 03 óra 14 perctől 15 óra 13 percig tartották fogva a rendőrkapitányságon. Ugyanakkor a panaszos arról is beszámolt, hogy valójában csak este fél 8-kor bocsátották szabadon. A panaszos szerint szabadon bocsátásának időpontját édesanyja tudja igazolni, aki reggeltől estig a rendőrkapitányság előtt várakozott, mivel nem engedték be.

A panaszos édesanyja a fia által előadottakat megerősítve úgy nyilatkozott, hogy az igazoláson feltüntetett időponttal szemben, a rendőrök valóban fél 8-kor engedték ki a panaszost. M. L.-né elmondta, hogy az előállítás közel teljes időtartama alatt a kapitányság előtt várakozott, mert nem engedték be az épületbe. M. L.-né emlékezett rá, hogy este 6 óra körül fia kijött a rendőrkapitányság épületéből, de a rendőrök a kaput nem nyitották ki. A panaszost visszahívták, hogy menjen vissza aláírni valamit. M. L.-né legközelebb fél óra múlva csöngetett be a kapitányságra, amikor a rendőrök úgy tájékoztatták, hogy a panaszost negyed óráig még biztosan nem engedik ki. M. L.-né jelezte, hogy sokallja ezt az időtartamot, mire a rendőr visszavágott, hogy „akkor fél óra”. A panaszos édesanyja szerint végül valóban fél nyolcig tartott az előállítás.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló iratok tanúsága szerint a panaszos személyes szabadságát tettenérésének pillanatától, hajnali 3 óra 14 perctől korlátozták. A panaszos társát 15 óra 10 perckor bocsátották szabadon, a panaszost pedig 15 óra 13 perckor, a törvényes időtartamon belül. A személyes szabadságot korlátozó intézkedés időtartamának meghosszabbításáról kiállított rendelvényt a rendőrkapitányság a Testület részére eljuttatta. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint az intézkedés napja bedolgozott, hivatali munkarendnek megfelelően működő munkanapra esett, ezért a kapitányság főbejárata minden állampolgár számára, mindvégig nyitva állt a szóban forgó időtartamban. A kapitányságvezető ennek okán kizártnak tartja, hogy a panaszos édesanyjának mindvégig a kapitányság előtt kellett volna várakoznia.

A fentieket összegezve tehát elmondható, hogy a panaszos szerint előállítás – annak meghosszabbításával együtt – az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése által lehetővé tett 12 órás időtartamot órákkal túllépte, míg a kapitányság álláspontja szerint az előállítás a törvény által megszabott időbeli keretek között maradt.

A Testület a rendőrkapitányság által megküldött dokumentumok alapján tényként kezelhette, hogy a panaszos 12 órát mindenképpen a rendőrkapitányságon töltött, ezért az alábbiakban elsőként annak rekonstruálására tett kísérletet, hogy milyen eljárási cselekmények foganatosítása történt ezen időtartam alatt.

A panaszost, hajnali 3 óra 14 perckor végrehajtott elfogását követően a H. városi A. Kórházba kísérték. Az orvosi véleményen, valamint a leleten feltüntetett időpont szerint a vizsgálat hajnali 5 óra 4 perckor kezdődött, a radiológiai lelet kiértékelésére pedig 5 óra 44 perckor került sor. A panaszos édesanyját 7 órakor telefonon értesítették. A szemléről felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint a helyszíni szemle reggel 9 óra 13 perckor ért véget. Az önkormányzat képviselője a szemle lefolytatása közben tette meg feljelentését a rendőrkapitányságon. A kapcsolódó jegyzőkönyv tanúsága szerint a kihallgatás 9 óra 1 perckor kezdődött meg, és 9 óra 11 perckor ért véget.

Az iratok alapján meglehetősen jól nyomon követhető, hogy pontosan milyen nyomozati cselekmények foganatosításával telt a panaszos előállításának első hat órája. Olyan irat azonban, amelyben arra utaló információ szerepelt volna, hogy miért volt szükséges a panaszos személyes szabadságát reggel 9 után további hat órán keresztül korlátozni, nem állt a Testület rendelkezésére. A személyi szabadságot korlátozó intézkedés időtartamának meghosszabbításáról szóló rendelvény az előállítás időtartamát 11 óra 14 perctől további négy órával megtoldotta, halaszthatatlan nyomozati cselekmények elvégzésének szükségességére hivatkozva. Arra vonatkozó tájékoztatás azonban, hogy pontosan milyen nyomozati cselekmények elvégzésére került sor 15 óra 14 percig, nem érkezett a Testülethez.

Az előállítás időtartamának vizsgálatakor a Testület abból indult ki, hogy a panaszost és társát az iratok szerint még az előállítás időtartama alatt kihallgatták a rendőrkapitányságon. Mivel a kihallgatásokról szóló jegyzőkönyvek nem álltak rendelkezésre, a kihallgatások pontos időtartama nem volt meghatározható. A Testület megítélése szerint azonban, még ha a kihallgatások különösen hosszú időt vettek is igénybe, valamennyi jelentés elkészítésével együtt is nehezen belátható az előállítás igen hosszú, összesen 12 órás időtartamának indokoltsága.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy az előállítás 12 órás időtartama a panaszos alapvető jogait aránytalan mértékben korlátozó intézkedésnek tekinthető, amely a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának súlyos sérelmét valósította meg.

Tekintettel arra, hogy a kapitányságvezető határozottan cáfolta a panaszos, és tanúként meghallgatott édesanyjának az előállítás 12 órát meghaladó korlátozására vonatkozó állításait, és a panaszos az előállítás 12 órás időtartamát igazoló dokumentumokat aláírásával ellátta, egyéb rendelkezésre álló bizonyíték hiányában a Testület nem tudott megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az előállítás tényleges időtartama túlnyúlt-e az Rtv. által lehetővé tett időtartamon. Ezért ebben az összefüggésben a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszos állítja, hogy az intézkedés során tetteleg bántalmazták. Beadványában beszámol róla, hogy nagyjából 8-10 fő földre kényszerítette, megbilincselte, és baseballütővel, gumibottal, valamint vascsővel ütlegelte, melynek következtében többször elájult. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy tiltakozása csak fokozta a bántalmazás intenzitását. Elmondása szerint a bántalmazást rendőrök kezdték, akikhez a később helyszínre érkező polgárőrök is csatlakoztak. Az orvosi ügyeleten a panaszos aláírta, hogy elestek, mivel attól tartott, hogy tovább fogják verni – azonban később kiderült, hogy hiába írta alá a dokumentumokat, mert bántalmazása a rendőrkapitányságon is folytatódott.

A rendőrkapitányságról érkezett dokumentumok tanúsága szerint a panaszos és társa arcán lévő horzsolásokat az intézkedő rendőr is azonnal észlelte, és ezekről fényképfelvételeket is készített. A panaszost a rendőrök a H. városi kórházba kísérték. Az iratokból mindössze a panaszos társa vonatkozásában derül ki annyi, hogy sérüléseit epilepsziás roham színlelése közben szerezte. Az előállításról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés úgy fogalmaz, hogy a rendőri intézkedés során „sérülés keletkezett”, azonban a sérülés keletkezésének körülményeiről nem ad felvilágosítást.

Az intézkedés napján kelt orvosi dokumentumok szerint a panaszos fején 8 napon belüli gyógytartamú zúzódást szenvedett. Az anamnézis rögzíti, hogy a panaszos futva menekült, amikor elesett, és fejét megütötte. Homlokán mindkét oldalon 2 cm-es felületes hámsérülés, arca jobb oldalán 4 cm-es horzsolás keletkezett, a koponyaröntgen-felvételen törés nem volt látható. Tekintettel arra, hogy a panaszost egy a rendőrségtől független, kórházi ügyeletes orvos vizsgálta meg, a Testület nem látott okot arra, hogy a látleletben rögzített megállapítások valóságtartalmát megkérdőjelezze.

Beadványában a panaszos egyértelműen bántalmazásként írja le a vele történeteket, arra vonatkozó utalást a panasz nem tartalmaz, hogy a sérülések valamely, az Rtv.-ben rögzített kritériumoknak megfelelően alkalmazott kényszerítő eszköz alkalmazása során keletkeztek volna. A panaszos állítja, hogy őt egy nagyobb csoportnyi rendőr megbilincselte, majd hosszú időn keresztül módszeresen, különböző tárgyakkal bántalmazta. A rendőri jelentés szerint azonban, a panaszos arcán lévő sérülés elfogásakor már látható volt – a r. főtorzszászlós ezt a korábban keletkezett sérülést rögzítette fényképen.

A rendelkezésre álló iratok alapján a Testület úgy találta, hogy nem lehet valós a panaszos azon állítása, hogy őt 8-10 rendőr támadta meg, akikhez később polgárok csatlakoztak, mivel valamennyi dokumentum egyértelmű abban a kérdésben, hogy az intézkedés során egyetlen rendőr volt jelen, akit négy polgárőr kísért.

A panaszos és a rendőrkapitányságról érkezett iratok a történeteket illetően a lehető legteljesebb mértékig ellentmondanak egymásnak. Mindazonáltal kétségtelen, hogy a panaszos arcán sérülések voltak láthatóak, melyek eredetére a rendőrségről érkezett dokumentumok nem adnak kielégítő magyarázatot. Az intézkedést foganatosító rendőr állította, hogy az intézkedés kezdetekor a panaszos arcán már valamennyi sérülés látható volt. Ennek kapcsán ugyanakkor a Testület szükségesnek látja felhívni a figyelmet arra, hogy az intézkedés éjszakai időpontjára és az ügy egyéb körülményeire való tekintettel kevésbé életszerű a rendőr előadása – nem valószínű, hogy a rendőrnek módja volt a panaszos sérüléseinek alapos szemrevételezésére.

A látólelet szövege szerint a panaszos horzsolásait úgy szerezte, hogy futás közben elesett, azonban a jelentések egyáltalán nem említik, hogy a panaszos megpróbált volna elmenekülni az intézkedés elől. A jelentések nem tesznek említést arról sem, hogy testi kényszert kellett volna alkalmazni az intézkedés során.

A Testületnek a rendkívül ellentmondásos panaszbeadványon, és a kérdés tekintetében releváns információkat nélkülöző rendőrségi iratokon kívül egyéb bizonyíték nem áll rendelkezésére, ezért nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a panaszos a rendőri intézkedéssel összefüggésben szenvedte-e el sérüléseit. Mindezek alapján a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos testi épségéhez fűződő alapvető jogának sérelme nem megállapítható.

4) A Testület foglalkozott a panaszos megbilincselésének jogszerűségével.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

Az előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazásáról készített jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának b) és c) pontja alapján, támadás és szökés megakadályozása érdekében alkalmaztak bilincset, a Szolgálati szabályzat 41. § (4) bekezdésének b) pontja szerint, a „kezek előre, illetve hátra bilincselésével”.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszossal szemben a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésének b) és c) pontja alapján alkalmaztak bilincset, „a rendőrt segítő személy megtámadása, illetve az elfogott személy szökésének megakadályozása céljából”, ugyanakkor – a támadó szándéokra való utalásnak némiképp ellentmondva – azt is rögzítette, hogy az intézkedés alá vont személyek ellenállást nem tanúsítottak.

i) A bilincselés jogszerűségének megítélése kapcsán a Testület felhívja a figyelmet arra a körülményre, hogy a r. főörzszászlós az intézkedés foganatosítását egyedül kezdte meg, mivel a helyszínen megjelent négy polgárőr tevőleges szerepet az elfogás véghezvitelében – jogszabályi felhatalmazás híján – nem tölthetett be. A kérdés vizsgálatakor a Testület tekintettel volt továbbá az intézkedés éjszakai időpontjára, illetve arra, hogy az egyedül intézkedő rendőrnek két személyt kellett elfognia. A Testület utal továbbá arra is, hogy a jelentések szerint az intézkedés idején hallható zajok, valamint a panaszos által a gépjárműből leadott fényjelek valószínűsítették, hogy a laktanyában egyéb, a panaszossal és társával kapcsolatban álló személyek tartózkodnak. Mindezen körülmények a Testület véleménye szerint joggal készítették az intézkedő rendőrt fokozott óvatosságra.

Noha a kapitányságvezető tájékoztatásában a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésének b) pontjára is hivatkozott a bilincs alkalmazásának indokaként, arra vonatkozó utalás az iratokban nem volt fellelhető, hogy a panaszos vagy társa bárkit is megtámadott volna. Sőt, maga a kapitányságvezető is kiemelte, hogy a panaszos a r. főörzszászlós utasításainak engedelmeskedett. A Testület ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdésének g) pontja külön is kiemeli, hogy azzal szemben, akit egyedül intézkedő rendőr állít elő, bilincs alkalmazható.

Ezen érvekre támaszkodva, a Testület megállapította, hogy az Rtv. 48. § b) és c) pontjai megfelelő jogalapot biztosítottak a panaszos megbilincseléséhez. A Testület meggyőződése szerint a panaszos emberi méltóságához való joga nem szenvedett sérelmet a bilincs alkalmazása miatt.

ii) A Testület egyúttal vizsgálta a bilincselés időtartamát, és annak arányosságát.

A Testület a kérdés eldöntésében ismételten tekintettel volt az Rtv. 15. § (1) bekezdésében előírt arányossági kötelezettségre, miszerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Emlékeztet továbbá a Testület az Rtv. kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait rögzítő 16. §-ára is.

Az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszos 04 óra 00 perctől 06 óra 15 percig volt megbilincselve. A rendelkezésre álló, korábban már ismertetett adatok szerint a panaszost hajnali 3 óra 14 perckor fogták el, majd a H. városi A. Kórházba kísérték, ahol a vizsgálat hajnali 5 óra 4 perckor kezdődött és 5 óra 44 percig tartott, tehát a panaszossal szemben a vizsgálat teljes időtartama alatt alkalmazták a bilincset, feltehetően a fogdára való megérkezéséig.

Az ügy iratait áttekintve a Testületben kétségek merültek fel a bilincs alkalmazásának tényleges időtartamát illetően. A kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszost 04 óra 00 perckor bilincselték meg, ugyanakkor valamennyi egyéb rendőrségi irat egyöntetű volt abban a kérdésben, hogy a panaszost 3 óra 14 perckor fogták el. Az intézkedést foganatosító rendőr jelentéséből kitűnik, hogy a panaszost a tetten érést követően azonnal megbilincselte. Ebből kiindulva a Testületben az a meggyőződés alakult ki, hogy a panaszost – a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés tartalmával ellentétben – közel három órán keresztül tartották megbilincselve.

Tekintettel arra, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartamát nem dokumentálták megfelelően, a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét.

A bilincs alkalmazását a Testület a jogalap vizsgálatakor azért értékelte jogszerűnek, mert a panaszossal és társával szemben a r. főörzszászlós egyedül kezdte meg az intézkedést, ami az intézkedés egyéb körülményeivel együtt alátámasztotta a bilincselés indokoltságát.

A Testület véleménye szerint ugyanakkor mindenképpen számolni kell azzal a körülménnyel, hogy a helyszínre később egy r. főörzszászlós és két r. őrmester érkezett az intézkedés biztonságos lefolytatásának elősegítése végett. Az erősítés megérkezéssel az intézkedés alá vont személyek többé már nem voltak túlerőben, ráadásul a panaszost orvosi vizsgálatra kísérték, tehát a kivilágítatlan külterületi laktanyát elhagyva, a panaszos ellenőrizhető körülmények közé került.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bilincselés időtartama az arányosság követelményének nem felelt meg, az elérni kívánt célhoz – tehát a szökés megakadályozásához – szükséges mértéket meghaladta. Ezért a Testület úgy foglalt állást, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartama a panaszos személyes szabadsághoz való jogának sérelmét valósította meg.

5) A panaszos beadványában kitért rá, hogy az intézkedés során fejéhez fegyvert szorítottak.

A Testület ehelyütt ismételten felhívja a figyelmet a kényszerítő eszközök alkalmazásának az Rtv. 16. §-ában, illetve a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában rögzített, jelen állásfoglalás IV. részének 4. pontja alatt korábban már ismertetett feltételeire.

Az Rtv. 22. §-ának felhatalmazása értelmében a rendőr szolgálati fegyver viselésére jogosult. A szolgálati fegyver viselésével és tárolásával kapcsolatos szabályokat külön jogszabály állapítja meg.

A lőfegyverhasználatra, mint kényszerítő eszközre vonatkozó alapvető szabályokat az Rtv. 52-56.§-a fekteti le. E szerint lőfegyverhasználatnak csak a szándékosan, személyre leadott lövés minősül. A rendőr lőfegyvert használhat többek között az élet elleni közvetlen fenyegetés vagy támadás elhárítására, a testi épséget súlyosan veszélyeztető közvetlen támadás elhárítására, vagy saját élete, testi épsége, személyes szabadsága ellen intézett támadás elhárítására. A lőfegyverhasználatot meg kell előznie felhívásnak, hogy a felhívott a rendőri intézkedésnek engedelmeskedjék; más kényszerítő eszköz alkalmazásának; figyelmeztetésnek, hogy lőfegyverhasználat következik; valamint figyelmeztető lövésnek. A fenti, megelőző intézkedések azonban mellőzhetőek, ha az eset összes körülményei folytán a megelőző intézkedésekre már nincs idő, és a késedelem az intézkedés eredményességét, a rendőr vagy más személy életét, testi épségét közvetlenül veszélyezteti.

A panaszos állításával szemben, a r. főtörzszászlós jelentéséből az derül ki, hogy az intézkedő rendőr szolgálati lőfegyverét tűzkész állapotban fogta kezében. A jelentés szerint a lakott területen kívüli, kivilágítatlan laktanyában a rendőr éjjel, sötétben, az intézkedés megkezdése előtt nem volt tisztában a helyszínre érkezők számával, sem az egyéb, potenciálisan veszélyt jelentő körülményekkel. A r. főtörzszászlós fegyverével kezében utasította a panaszost és társát, hogy feküdjenek arccal a földre, és kezüket tegyék hátra. A r. főtörzszászlós jelentéséből kitűnik, hogy a lőfegyver kézben tartása elegendő volt ahhoz, hogy a panaszos és társa a rendőri felszólításnak engedelmeskedjen.

A Testület az intézkedés – a r. főtörzszászlós által jelentésében ismertetett – körülményeit figyelembe véve úgy találta, hogy önmagában a lőfegyver kézbe vétele és tűzkész állapotban tartása a panaszos alapvető jogait nem sértette volna. Mivel azonban a Testületnek a panaszon és a rendőri iratokon kívül egyéb bizonyíték nem állt rendelkezésére, nem volt tisztázható, hogy csupán a lőfegyver kézbentartásáról, vagy a panaszos állításának megfelelően, a fegyver fejhez szorításáról volt-e szó, ezért úgy ítélte meg, hogy a panaszos emberi méltóságának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy gépjárművének átvizsgálása során a rendőrök elhelyeztek egy lakatot az autóban, hogy úgy tűnjön, mintha a panaszos szerelte volna le azt a laktanya kapujáról. A rendőrök a panaszos apjának szerszámos táskájából kiszedték a kulcsokat, hogy úgy tűnjön, mintha ők azzal szerelték volna le a vaskaput. A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az átvizsgálás során a rendőrök az autót megrongálták.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése alapján a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.

A rendőri iratokban fellelhető tájékoztatás szerint a gépkocsi átvizsgálására azért került sor, mert feltételezhető volt, hogy olyan eszközök lehettek az autóban, amelyek bizonyítékként felhasználhatók, illetve testi épség veszélyeztetésére alkalmasak.

Tekintettel arra, hogy a Testület a korábbiakban már megállapította, hogy a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének minimális gyanúja fennállt, úgy foglalt állást, hogy az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése a gépjármű átvizsgálására megfelelő jogalapot biztosított.

a) A panaszos azon állításával kapcsolatban, hogy a rendőrök bizonyítékokat rejtettek el gépjárművében, a Testület a következő megállapításokat teszi.

A jelentés szerint, a r. főörzészászlós a panaszos jelenlétében nyitotta ki a gépjárművet. A gépjármű átvizsgálása során a vezető ülés alatt egy lakatot talált, melynek kapcsán a panaszos elmondta, hogy az nem az övé, hanem az a laktanya lakatja, majd rögtön megpróbálta helyesbíteni az elhangzottakat és érthetetlen magyarázkodásba kezdett. A csomagtérben, valamint a tetőcsomagtartón olyan festék maradványait találták, mint amivel a laktanya ajtaját, és egyéb fémeszközöket lefestették. Az átvizsgálás során a csomagtartóból előkerült egy fa nyelű 10 cm-es pengehosszúságú, és egy 9 cm-es kés is. A lakat feltalálási helyéről fényképfelvétel készült. A szemle eredményét jegyzőkönyvben rögzítették, és a lakatot a gépjárművel együtt a bűnügyi technikus lefoglalta, majd a rendőrség hivatalos tároló telepére elszállította.

Mivel olyan bizonyíték, amely a panaszos és a rendőrkapitányság álláspontja között hűződő ellentmondás megnyugtató feloldására alkalmas lett volna, nem állt a Testület rendelkezésére, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

b) A panaszos által sérelmezett rongálással összefüggésben a Testület az alábbiakat látja szükségesnek megjegyezni.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület ismételten felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére.

Utal továbbá a Testület az Rtv. 17. §-ában rögzített azon rendelkezésre is, miszerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, a (2) bekezdés szerint pedig több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A fenti előírások értelmében a rendőr az intézkedés végrehajtásának módját úgy köteles megválasztani, hogy azzal a panaszos jogait – jelen esetben tulajdonhoz való jogát – a legszükségesebb mértékben korlátozza.

A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a hatóságnak nincs tudomása arról, hogy a panaszos autója bármilyen okból megsérült volna. Rongálásra vonatkozó adat nem merült fel az eljárás során, és a rendelkezésre álló fényképfelvételeken sem látszik semmilyen sérülés.

A szemléről készült jegyzőkönyv fényképmellékletét a Testület áttekintette. A panaszos gépjárművéről készült kisméretű, fekete-fehér képeken a gépjármű kívülről látható, illetve készült néhány felvétel a motorról is.

Tekintettel arra, hogy a panaszos nem közölte, milyen sérülés keletkezett gépjárművén, a fényképeken pedig a gépjármű belülről nem látható, a Testület nem tudott megalapozottan állást foglalni abban a kérdésben, hogy okozott-e kárt a gépjárműben a rendőri intézkedés, ezért a panaszos tulajdonhoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

V.

A Testület megállapította, hogy az előállítás időtartama miatt a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogát súlyos sérelem érte. Tekintettel arra, hogy a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartamát nem dokumentálták megfelelően, a Testület kimondta a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét is. A Testület álláspontja szerint a bilincselés időtartama az arányosság követelményének nem felelt meg, az elérni kívánt célhoz – tehát a szökés megakadályozásához – szükséges mértéket meghaladta, ezért a kényszerítő eszköz alkalmazásának időtartama a panaszos személyes szabadsághoz való jogának súlyos sérelmét valósította meg.

A Testület álláspontja szerint a panaszos alapvető jogait ért sérelmek elérték a súlyosság azon fokát, amely indokoltá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az Országos Rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET